

Podjatost soudce

Předchozí rozhodování o vině a trestu (původně) spoluobviněných ohledně souvisejících skutků samo o sobě nevzbuzuje pochybnosti o podjatosti soudce při rozhodování o vině a trestu dalších obviněných. Při posuzování, zda lze mít pochybnosti o podjatosti soudce, který dříve rozhodoval o vině a trestu (původně) spoluobviněných ohledně souvisejících skutků, je potřeba zabývat se všemi okolnostmi věci, zejména tím, zda a jakým způsobem je v předešlém rozhodnutí popsána činnost osoby, o jejíž vině má být teprve rozhodováno, a zda je v něm uvedeno, že o vině této osoby dosud nebylo rozhodnuto. Popis jednání osob, kterých se dohoda o vině a trestu netýká, jejich identifikace, včetně poznámky o jejich probíhajícím trestním stíhání či odsouzení, je namísto pouze tehdy, je-li to nezbytné pro právní kvalifikaci jednání osob uzavírajících dohodu o vině a trestu.

Předchozí rozhodování o stížnosti proti usnesení o zabrání věci není důvodem pro vyloučení soudce z rozhodování o odvolání proti rozhodnutí o vině a trestu v téže trestní věci.

(Nález Ústavního soudu České republiky sp.zn. I.ÚS 1941/25 ze dne 30.9.2025)

Ústavní soud rozhodl o ústavní stížnosti T. S., zastoupeného advokátem Mgr. J.H., sídlem B., proti usnesení Nejvyššího soudu č. j. 11 Tdo 195/2025-1628 ze dne 9. dubna 2025, usnesení Vrchního soudu v Olomouci č. j. 6 To 61/2024-1565 ze dne 21. listopadu 2024 a rozsudku Krajského soudu v Brně č. j. 43 T 3/2024-1462 ze dne 23. července 2024, za účasti Nejvyššího soudu, Vrchního soudu v Olomouci a Krajského soudu v Brně jako účastníků řízení a Nejvyššího státního zastupitelství a Krajského státního zastupitelství v Brně jako vedlejších účastníků řízení, tak, že ústavní stížnost se zamítá.

Z odůvodnění:

I. Skutkové okolnosti věci a obsah napadených rozhodnutí

1. Posuzovanou ústavní stížností se stěžovatel domáhá zrušení v záhlaví uvedených rozhodnutí s tvrzením, že jimi bylo porušeno jeho právo na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práva svobod (dále jen "Listina"), právo na zákonného soudce podle čl. 38 odst. 1 Listiny a presumpce neviny podle čl. 40 odst. 2 Listiny. Tato práva měla být porušena zejména tím, že rozhodnutí soudů prvního a druhého stupně vydali soudci, kteří měli být v důsledku své předchozí rozhodovací činnosti v souvisejících věcech vyloučeni.

2. Z ústavní stížnosti a vyžádaného spisu Krajského soudu v Brně (dále také "krajský soud") sp. zn. 43 T 3/2024 vyplývá, že stěžovatel byl napadeným rozsudkem krajského soudu uznán vinným zločinem nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 odst. 1, odst. 3 písm. c) trestního zákoníku a přečinem nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 odst. 1 trestního zákoníku, za což byl odsouzen k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání devíti let a k trestu propadnutí věci. Vrchní soud v Olomouci (dále také "vrchní soud") napadeným usnesením zamítl stěžovatelovo odvolání, dovolání stěžovatele Nejvyšší soud napadeným usnesením odmítl. Uvedeného zločinu se stěžovatel dopustil ve zkratce tím, že v letech 2021-2023 v Nizozemsku obstarával kokain, který následně prodával v České republice; uvedeného přečinu pak prodejem kokainu v České republice v letech 2015-2016.

II. Argumentace stěžovatele

3. Stěžovatel namítá, že senát krajského soudu byl z rozhodování vyloučen, jelikož ve stejném složení rozsudkem č. j. 43 T 7/2024-36 ze dne 19. 4. 2024 schválil dohodu o vině a trestu mezi státním zástupcem a osobami, které dříve vystupovaly jako spoluobvinění stěžovatele. V rozsudku je popsáno jednání stěžovatele a konstatováno, že se dopustil trestné činnosti, ačkoliv v té době ještě nebyl shledán vinným.

4. Podle stěžovatele byl vyloučen i senát vrchního soudu, neboť před rozhodnutím o odvolání vydal usnesení č. j. 6 To 62/2024-1518 ze dne 22. 10. 2024, kterým zamítl stěžovatelovu stížnost proti usnesení krajského soudu č. j. 43 T 3/2024-1470 ze dne 23. 7. 2024, jímž bylo rozhodnuto o zabránění věci. Jednou z podmínek pro zamítnutí stížnosti podle stěžovatele byla existence pravomocného odsuzujícího rozsudku, což v daném případě nebylo naplněno, a odvolací soud si tak ještě před tím, než proběhlo odvolací řízení, učinil závěr o stěžovatelově vině. O předpojatosti nejméně předsedy senátu odvolacího soudu má pak svědčit i samotný průběh následného veřejného zasedání, během něhož byl při snaze využít práva podle § 33 odst. 1 trestního řádu vyjádřit se k některým skutečnostem "překřičen" předsedou senátu.

5. Dále stěžovatel namítá, že byl odsouzen na základě nepoužitelných důkazů. Má jít jednak o fotografie prokazující dovoz kokainu dne 20. 2. 2022, u nichž stěžovatel rozporuje pravost metadat, z nichž soudy vycházely, a namítá, že soudy neprovedly jako důkaz znalecký posudek, nýbrž jen dokument nazvaný "Vyhodnocení informací ze znaleckého posudku", který měl pouze povahu úředního záznamu. Stěžovatel zpochybňuje i důkazní váhu výpovědi některých (původně) spoluobviněných a poukazuje na to, že byly vedené snahou dosáhnout dohody o vině a trestu.

6. Za nepoužitelnou stěžovatel považuje též svou výpověď v přípravném řízení, kterou u hlavního líčení popřel s vysvětlením, že došlo k nesprávnému zaprotokolování, přičemž vzhledem k délce textu a drobné grafické nepřesnosti a ve snaze spolupracovat s vidinou uzavření dohody stěžovatel tuto nepřesnost přehlédl. Výpověď podle stěžovatele nemohla být použita jako důkaz pro nesplnění podmínek § 95 odst. 3 trestního řádu, když při ní nebyla přítomna nezúčastněná osoba. Stěžovatel nadto upozorňuje, že si soudy z této první výpovědi vybraly pouze to, co jim zapadalo do jejich názorů. Pokud ale uznaly výpověď věrohodnou, měly ji tak vnímat celou. K výpovědi by konečně nemělo být přihlíženo též pro to, že byla učiněna s příslibem ze strany státního zástupce, že bude sjednána dohoda o vině a trestu, v jejímž světle byl stěžovatel údajně ochoten odkývat cokoliv. Stěžovatel se rozhodl uvést věci na pravou míru poté, co k dohodě nedošlo, ke změně výpovědi však soudy nepřihlížely.

7. Stěžovatel také namítá opomenutí některých důkazů v odvolacím řízení, neboť důkazní návrhy formulované v odvolání vrchní soud ani neprovedl ani jinak nevypořádal. Podle vrchního soudu stěžovatel ve veřejném zasedání uvedl, že další důkazy nenavrhuje, tím ale nejsou negovány návrhy učiněné písemně.

8. Porušení svých práv stěžovatel spatřuje též v tom, že soudy při úvaze, že stěžovatel trestný čin spáchal ve velkém rozsahu, automaticky vyšly ze stanoviska trestního kolegia Nejvyššího soudu sp. zn. Tpjn 301/2013 ze dne 13. 3. 2014, ačkoliv má sloužit jen jako podpůrná pomůcka a vždy má být přihlíženo ke konkrétním okolnostem. Stěžovatel navíc s daným stanoviskem nesouhlasí.

9. Uvedené námítky stěžovatel prokládal konstatováním, že jednotlivá pochybení soudů svědčí o jejich předpojatosti, a z jednotlivých námitek i celkového vyznění ústavní stížnosti je též zřejmé, že stěžovatel popírá svou vinu v soudy zjištěném rozsahu; stěžovatel netvrdí, že se trestné činnosti nedopustil, popírá však dovoz kokainu dne 20. 2. 2022 a množství kokainu dovezeného dne 14. 11. 2022. Podle stěžovatele nejde o okrajovou otázku, neboť má vliv na kvalifikaci trestného činu a

uložený trest.

III. Průběh řízení před Ústavním soudem

10. Ústavní soud vyzval účastníky a vedlejší účastníky řízení k vyjádření k ústavní stížnosti.

11. Nejvyšší soud vesměs odkázal na odůvodnění napadeného usnesení a navrhl ústavní stížnost zamítnout, případně odmítnout. K aplikaci stanoviska sp. zn. Tpjn 301/2013 uvedl, že celkové množství dovezeného kokainu je zhruba o 20 % větší než hranice velkého rozsahu podle stanoviska, stěžovatel navíc kokain nejen dovážel, ale rovněž opakovaně prodával a distribuoval.

12. Vrchní soud nemá, co by k argumentaci uvedené v napadeném usnesení dodal.

13. Krajský soud v Brně považuje ústavní stížnost za nedůvodnou. V rozsudku o schválení dohody o vině a trestu je v souladu s judikaturou Evropského soudu pro lidská práva zdůrazněno, že o vině stěžovatele dosud nebylo pravomocně rozhodnuto a že je stěžovatel stíhán samostatně. Pro přehlednost soud do popisu samotného skutku ve zbytku nečinil žádný zásah, aniž by tím však předvídal stěžovatelovu vinu.

14. Nejvyšší státní zastupitelství považuje ústavní stížnost za zjevně neopodstatněnou. Při schvalování dohody o vině a trestu se krajský soud řídil pravidly plynoucími z judikatury Evropského soudu pro lidská práva a internalizovanými ve vnitrostátní praxi. V posuzované věci byla následována Metodika k postupu státních zástupců při sjednávání dohod o vině a trestu, kterou Evropský soud pro lidská práva označil za součást jím aprobované vnitrostátní praxe. Nad rámec toho Nejvyšší státní zastupitelství popsalo, jakým způsobem soudy přezkoumávají dohody o vině a trestu, s tím, že soulad se zjištěným skutkovým stavem soud nepřezkoumává ve stejném rozsahu, jako kdyby sám uznával obviněného vinným v hlavním líčení. Zásada materiální pravdy není vymizelá, ale je při tomto přezkumu soudem oslabena, a důvodem pro neschválení dohody o vině a trestu by neměla být jakákoliv pochybnost o správnosti skutkových zjištění, neboť institut dohody o vině a trestu představuje určitý konsenzus mezi státním zástupcem a obviněným, a pro zásah soudu by tak mělo jít o nesprávnost zásadního rázu. Stěžejní je, že při přezkumu návrhu na uzavření dohody soud vychází především ze spisového materiálu.

15. Situaci lze podle Nejvyššího státního zastupitelství připodobnit činnosti soudu při předběžném projednání obžaloby podle § 185 a násl. trestního řádu, jejímž účelem je mimo jiné předběžné posouzení, zda výsledky přípravného řízení skutečně odůvodňují postavení obviněného před soud, neřeší se však otázka viny na podkladě zevrubného rozboru a vyhodnocení důkazů jako v hlavním líčení. Bylo by absurdní tvrdit, že pokud po podání obžaloby soud neshledal, že je dán některý z důvodů nařízení předběžného projednání obžaloby, již si předem vytvořil názor o vině obviněného na podkladě spisového materiálu obsahujícího důkazy opatřené v přípravném řízení, a proto je soud již od tohoto okamžiku podjatý. Stejně absurdní by to bylo u schvalování dohody o vině a trestu, pokud soud nedospěje k závěru, že je u jednoho spolupachatele některý z důvodů neschválení dohody dle § 314r odst. 2 trestního řádu. Úvaha, že soud je v těchto případech podjatý, by narušila koncepci českého trestního procesu.

16. Neopodstatněné shledává Nejvyšší státní zastupitelství také další námitky. Jde-li o podjatost senátu vrchního soudu, rozhodování o stížnosti není důvodem vyloučení soudce z rozhodování o odvolání. Množství provedených cest vyplývá z výpovědi spoluobviněného, přičemž je nelogické, že by si je s ohledem na relativně nízký počet nepamatoval, a z ničeho neplyne, že by spoluobviněný chtěl stěžovateli uškodit. Množství dovezeného kokainu dne 14. 11. 2022 pak stěžovatel sám přiznal. Výslechu stěžovatele byl přítomen obhájce minimálně ještě při čtení protokolu, a stěžovatel tak měl možnost nesprávnost zaprotokolovaných údajů namítat. Stěžovatel však podpisem stvrdil, že měl

možnost si protokol přečíst a že s jeho obsahem souhlasí.

17. Vrchní státní zastupitelství v Olomouci sdělilo, že postup soudů považuje za odpovídající aktuální rozhodovací soudní praxi, načež se postavení vedlejšího účastníka vzdalo.

18. Krajské státní zastupitelství v Brně se k ústavní stížnosti nevyjádřilo.

19. Stěžovatel v replice k zaslaným vyjádřením vyjadřuje nesouhlas s argumenty ostatních účastníků a vesměs sumarizuje a rozvádí své argumenty uplatněné v ústavní stížnosti.

IV. Procesní předpoklady řízení před Ústavním soudem

20. Ústavní stížnost byla podána včas oprávněným stěžovatelem, který byl účastníkem řízení, v němž bylo vydáno napadené rozhodnutí, a Ústavní soud je k jejímu projednání příslušný. Stěžovatel je právně zastoupen v souladu s § 29 až 31 zákona o Ústavním soudu a ústavní stížnost je přípustná (§ 75 odst. 1 téhož zákona a contrario).

21. Ústavní soud rozhodl podle § 44 zákona o Ústavním soudu bez ústního jednání, neboť od něj neočekával další objasnění věci.

V. Posouzení důvodnosti ústavní stížnosti

22. Ústavní stížnost není důvodná.

V.1 K námitce podjatosti senátu krajského soudu

23. Stěžovatel namítá, že členové senátu krajského soudu byli vyloučeni pro podjatost, neboť si před napadeným rozhodnutím učinili závěr o stěžovatelově vině, který vtělili do rozsudku, jímž byla schválena dohoda o vině a trestu mezi státním zástupcem a osobami dříve vystupujícími v postavení spoluobviněných. Takto formulovaná námitka nepochybně má ústavní rozměr, neboť se týká ústavně zaručeného práva na zákonného soudce podle čl. 38 odst. 1 Listiny. Jak totiž Ústavní soud setrvale judikuje, kromě procesních pravidel určování příslušnosti soudů a jejich obsazení jako garancí proti možné svévoli je součástí práva na zákonného soudce i požadavek vyloučení soudců z projednávání a rozhodování věci z důvodu jejich podjatosti [např. nálezn sp. zn. III. ÚS 200/98 ze dne 17. 12. 1998 (N 155/12 SbNU 423)].

24. Uvedený aspekt práva na zákonného soudce je v trestním řízení promítnut v § 30 trestního řádu. V něm - konkrétně v odstavcích 2 až 5 - jsou vyjmenovány i případy, v nichž jsou soudci automaticky vyloučeni z vykonávání úkonů trestního řízení pro svou dřívější činnost v téže či související věci. Dle judikatury jde o taxativní výčet, zároveň však nelze vyloučit, že situace, na kterou § 30 odst. 2 až 5 trestního řádu nedopadá, nebude v závislosti na konkrétních okolnostech případu podřaditelná pod důvod vyloučení dle § 30 odst. 1 trestního řádu (viz např. usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 7 Tdo 630/2005 ze dne 8. 6. 2005). Podle něj z vykonávání úkonů trestního řízení je vyloučen soudce, u něhož lze mít pochybnosti, že pro poměr k projednávané věci nebo k osobám, jichž se úkon přímo dotýká, k jejich obhájčům, zákonným zástupcům, opatrovníkům a zmocněncům, nebo pro poměr k jinému orgánu činnému v trestním řízení nemůže nestranně rozhodovat.

25. Předchozí rozhodování o vině a trestu (původně) spoluobviněných ohledně souvisejících skutků mezi případy uvedené v § 30 odst. 2 až 5 trestního řádu nespadá a není pochyb (a ani stěžovatel to nepopírá), že k vyloučení soudce z tohoto důvodu automaticky nedochází. Odpověď na otázku, zda, resp. za jakých okolností tím může být naplněn důvod vyloučení podle § 30 odst. 1 trestního řádu, již není tak přímočará.

26. Pochybnosti o možné podjatosti soudce nevyvstávají ze samotného rozhodování o souvisejících trestných činech, ale mohou plynout z toho, jak soudce takové rozhodnutí formuluje. Klíčovým bude, zda a jakým způsobem je v něm popsána činnost osoby, o jejíž vině má být teprve (stejným soudcem) rozhodováno. Právě z toho by totiž šlo v určitých případech usuzovat na předjímání viny osoby souzené v pozdějším řízení, z čehož by mohly plynout pochybnosti o tom, zda stejný soudce může následně o její vině nestranně rozhodovat.

27. Jistou inspirací při posuzování, zda tyto pochybnosti v konkrétním případě opravdu vznikají, může být judikatura Evropského soudu pro lidská práva, jenž se touto otázkou zabýval z hlediska čl. 6 odst. 1 (právo na nestranný soud) a čl. 6 odst. 2 (presumpce nevinny) Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Tato judikatura prošla určitým vývojem (viz k tomu i usnesení Nejvyššího soudu č. j. 5 Tdo 459/2023-5894 ze dne 7. 6. 2023), který vyústil v nedávné rozhodnutí ve věci Bouša proti České republice, č. 34067/23, ze dne 3. 6. 2025. Toto rozhodnutí je vedle obecných východisek relevantní i z hlediska konkrétních okolností, neboť nejenže šlo o stížnost proti České republice, ale - stejně jako nyní - se týkala trestního řízení, v němž byl řešen trestný čin nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy, který mělo spáchat několik spoluobviněných, z nichž někteří po podání obžaloby uzavřeli dohodu o vině a trestu.

28. Evropský soud pro lidská práva v uvedeném rozhodnutí uvedl, že pouhá skutečnost, že soudce již dříve odsoudil (původně) spoluobžalovaného v samostatném řízení, sama o sobě nepostačuje ke zpochybnění jeho nestrannosti (bod 45). Ta vyvstává až tehdy, obsahuje-li dřívější rozsudek podrobné posouzení úlohy osoby až následně souzené, zejména posouzení typu účasti na trestném činu nebo jasné určení, že osoba, která ještě nebyla odsouzena, naplnila všechny znaky skutkové podstaty trestného činu (bod 46). Ve složitých trestních řízeních zahrnujících několik osob ovšem může být podle Evropského soudu pro lidská práva vyjádření soudu prvního stupně o účasti třetích osob nezbytné pro posouzení viny obviněných. Úkolem trestních soudů je prokázat skutečnosti relevantní pro posouzení viny obviněného tak důkladně a přesně, jak je to možné, rozhodující skutečnosti nelze prezentovat jako pouhá obvinění nebo podezření, což platí i ve vztahu ke skutečnostem týkajícím se třetích osob. Soud by nicméně neměl poskytnout více informací, než je nutné pro posouzení právní odpovědnosti obviněných (bod 48).

29. Ve věci Bouša, v níž nebylo shledáno porušení Úmluvy, Evropský soud pro lidská práva dále přihlédl k tomu, že:

- obvinění v určitý moment stáli před soudem společně, důvodem následného samostatného projednání obžaloby (tehdejšího) stěžovatele bylo, že spoluobžalovaní uzavřeli dohody o vině a trestu (bod 50);

- předsedou senátu byl profesionální soudce, který by měl být schopen oprostít se od debat a závěrů předchozího řízení (bod 51);

- soud v řízení proti stěžovateli sám prováděl důkazy a na jejich základě činil vlastní skutkové a právní závěry (bod 52);

- s ohledem na povahu trestného činu mohl být odkaz na třetí osoby a na roli, již měl sehrát stěžovatel, při vylíčení skutkového stavu, zejména drogového distribučního řetězce, nevyhnutelný (bod 56);

- stěžovatel byl označen plným jménem a datem narození, neboť všichni spoluobžalovaní byli dříve souzeni ve společném řízení a jejich identita byla soudu známa, přičemž v členských státech Rady Evropy jde o běžnou praxi (bod 56);

- rozsudek schvalující dohody o vině a trestu spoluobžalovaných obsahoval skutkový popis trestně postižitelného jednání, jež bylo jednoznačně přičítáno stěžovateli, soud jej však použil nikoli za účelem konstatování stěžovatelovy viny, ale pro popis činů spoluobžalovaných (bod 58);
- není patrné, že by napadené výroky byly pro posouzení trestní odpovědnosti spoluobžalovaného nadbytečné, a to bez ohledu na skutečnost, že se k trestnému činu doznal, naopak byla vynaložena snaha neposkytnout pro vyhodnocení právní odpovědnosti spoluobžalovaného více informací, než je nutné (bod 58);
- rozsudek právně nehodnotí stěžovatelovo jednání, neuvádí stěžovatele jako osobu naplňující skutkovou podstatu trestného činu nebo jako pachatele a nečiní závěry ohledně stěžovatelovy viny (bod 58);
- napadené výroky nebyly pro účely řízení vůči stěžovateli závazné (bod 59);
- odkazy na stěžovatele v rozsudku, jímž byl odsouzen spoluobžalovaný, byly formulovány tak, aby z nich plynulo, že je stěžovatel stíhán samostatně, byť lze vytknout, že v něm není výslovně prohlášeno, že vina nebyla pravomocně prokázána (body 60-61).

30. Tyto argumenty se do značné míry uplatní i v nyní posuzované věci. Nadále samozřejmě platí systémové argumenty - rozhodnutí o vině a trestu nikdy nemají právní účinky z hlediska posouzení viny jiných osob než těch, o jejichž vině je rozhodováno, a předsedou senátu soudu prvního stupně (případně samosoudcem) je vždy profesionální soudce, u nějž je předpoklad, že by ho předchozí řízení nemělo ovlivnit. V této souvislosti se lze ztotožnit i s argumentem Nejvyššího státního zastupitelství, podle něhož při schvalování dohody o vině a trestu není v rozsudku popsán skutek výsledkem v hlavním líčení soudem provedeného dokazování. Podle § 314r trestního řádu sice soud dohodu o vině a trestu neschválí mimo jiné tehdy, je-li nesprávná nebo nepřiměřená z hlediska souladu se zjištěným skutkovým stavem, jde ovšem o kontrolu na základě spisového materiálu. Jak Ústavní soud uvedl v nálezu sp. zn. III. ÚS 1420/22 ze dne 6. 12. 2022 (N 147/115 SbNU 173), v němž vyšel i z názoru Nejvyššího soudu vyjádřeného v řízení vedeném před Ústavním soudem pod sp. zn. I. ÚS 1860/19, soudu je v řízení o schvalování dohody o vině a trestu přenechána role určité "pojistky", že je sjednaná dohoda v souladu se zákonem, je správná a vyjadřuje pravou a skutečnou vůli obviněného, který ji sjednal s plnou znalostí všech důsledků s ní spojených.

31. Uvedené je v nynějším kontextu relevantní, neboť přihlíží-li Evropský soud pro lidská práva k tomu, nakolik se soudce jako právní profesionál dokáže oprostít od závěrů vyslovených v předchozím řízení, je riziko jakékoliv "fixace" na závěry přijaté v rozsudku, jímž se schvaluje dohoda o vině a trestu, ještě více minimalizováno. Soudce schvaluje dohodu o vině a trestu při plném vědomí, že zjišťování skutkového stavu nepodléhalo mimořádně vysokým standardům vyžadovaným "tradičním" trestním řízením a že tento vyšší standard by - z povahy věci - mohl přinést alespoň částečně jiná zjištění. Nelze předpokládat, že by soudce, který schválil dohodu o vině a trestu určitého znění, vnímal potřebu "stát si za svým" bez ohledu na dokazování, které by v jiném řízení sám provedl v rámci hlavního líčení. Odlišné závěry, k nimž by na základě vlastního dokazování dospěl, by ani nesvědčily o nějakém "selhání" soudu v předchozím řízení, které by měl mít potřebu maskovat. To platí o to víc v této konkrétní věci, kdy dle ústavní stížnosti stěžovatel popírá jen dílčí okolnosti skutku, za který byl odsouzen (jednu převážku kokainu a množství kokainu převezené v jednom dalším případě). Ústavní soud se nedomnívá, že by soudce rozsudkem o schválení dohody o vině a trestu jakkoliv "přilnul" k v něm zachycenému skutkovému stavu, natožpak v takovýchto - relativně řečeno - detailech, byť by mohly mít vliv na právní kvalifikaci skutku.

32. Právě uvedené úvahy ostatně byly v posuzované věci přesně potvrzeny, neboť krajský soud v napadeném rozsudku neměl žádný problém učinit jiné skutkové závěry než ve výroku, jímž schválil

dohodu o vině a trestu - tak např. zatímco v rozsudku o schválení dohody o vině a trestu se konstatuje, že dne 14. 11. 2022 stěžovatel nabyl v Nizozemsku nejméně 580 gramů kokainu, v rozsudku o vině stěžovatele se uvádí, že téhož dne nabyl nejméně 300 gramů kokainu. Jak krajský soud uvedl, na základě důkazů nešlo učinit jednoznačný závěr, že šlo o nejméně 580 gramů, jak bylo prezentováno v obžalobě.

33. Srovnatelný s věcí řešenou Evropským soudem pro lidská práva byl i procesní průběh trestního řízení, z něhož vzešla nynější ústavní stížnost. Stěžovatel byl původně souzen společně s ostatními spoluobviněnými. Zatímco věc spoluobviněných byla vyloučena k samostatnému řízení za účelem schválení dohody o vině a trestu, proběhlo ve věci stěžovatele hlavní líčení, načež soud shledal stěžovatele vinným na základě podrobného, v hlavním líčení provedeného dokazování.

34. Jde-li o samotný obsah rozsudku, jímž byla schválena dohoda o vině a trestu, zásadním je, že krajský soud výslovně uvedl a zvýraznil, že stěžovatel je stíhán samostatně a že o jeho vině dosud nebylo rozhodnuto (tedy poskytl ještě vyšší standard, než považoval za nezbytný Evropský soud pro lidská práva). Stěžovatel toto sdělení považuje za nepodstatné a formální, s tím ale Ústavní soud nesouhlasí. Touto formulací krajský soud jasně potvrzuje postavení stěžovatele jakožto nevinného. Tím je nezaujatost soudu z hlediska budoucího rozhodování - opírající se formálně o nezávaznost rozsudku pro účely posouzení stěžovatelovy viny a prakticky o garance osoby soudce i rozdíly v úloze soudu v jednotlivých řízeních - deklarována i navenek. V souhrnu tak jsou zajištěny patřičné formální i faktické předpoklady pro to, aby se soudce při rozhodování o vině stěžovatele necítil rozsudkem o schválení dohody o vině a trestu jakkoliv limitován a aby o jeho podjatosti nevznikaly pochybnosti. Tyto předpoklady pak byly i naplněny tím, že krajský soud při rozhodování o vině stěžovatele učinil částečně odlišná skutková zjištění.

35. V rozsudku o schválení dohody o vině a trestu je stěžovatel identifikován plným jménem, což samo o sobě ale v rozporu s jeho právy není. Jeho osoba ostatně byla soudu po celou dobu známa, užití např. iniciál by z hlediska tvrzené předpojatosti soudu nehrálo vůbec žádnou roli.

36. Stěžovatelovo jednání je v rozsudku o schválení dohody o vině a trestu dalších obžalovaných podrobně popsáno více než ve věci řešené Evropským soudem pro lidská práva. Bylo tomu tak logicky i proto, že někteří z obžalovaných byli odsouzeni za účastenství na trestném činu. Nelze si představit, že by byli odsouzeni - byť rozsudkem o schválení dohody o vině a trestu - aniž by jednání, na němž se podíleli, bylo řádně popsáno. Z hlediska naplnění kvalifikované skutkové podstaty pak byly relevantní i detaily jako množství kokainu apod. Stěžovatel přitom nebyl označen za pachatele a účelem popisu jeho jednání bylo vysvětlení, proč byli vinnými shledáni jiní obžalovaní.

37. Vzhledem k uvedeným skutečnostem tedy Ústavní soud uzavírá, že senát krajského soudu rozsudkem o schválení dohody o vině a trestu č. j. 43 T 7/2024-36 nezavdal pochybnosti o tom, že může o vině stěžovatele nestranně rozhodnout. Právo stěžovatele na zákonného soudce tak nebylo napadeným rozsudkem krajského soudu porušeno.

38. Ústavní soud obecně shrnuje, že z popisu jednání více osob v rámci skutku, který je předmětem dohody o vině a trestu, by mělo být jednoznačně zřejmé, jaké konkrétní jednání je připisováno konkrétním osobám, kterých se taková dohoda týká. Popis jednání osob, kterých se dohoda o vině a trestu netýká, jejich identifikace, včetně poznámky o jejich probíhajícím trestním stíhání či odsouzení, je namísto pouze tehdy, je-li to nezbytné pro právní kvalifikaci jednání osob uzavírajících dohodu o vině a trestu. Dodržování této zásady přispívá k posílení principu presumpce neviny a v některých případech i k zesílení důvěry v nestrannost rozhodujícího soudce, resp. k ochraně osobnostních práv dosud pravomocně neodsouzených osob.

V.2 K námitce podjatosti senátu vrchního soudu

39. Na podjatost senátu vrchního soudu rozhodujícího o stěžovatelově odvolání stěžovatel usuzuje z toho, že před vydáním napadeného rozhodnutí tentýž senát zamítl stěžovatelovu stížnost proti rozhodnutí o zabrání věci. Obecné zásady pro posuzování podjatosti soudce a její propojení na právo na zákonného soudce není třeba opakovat, ani zde přitom nevedou k závěru o porušení stěžovatelových ústavně zaručených práv.

40. Je tomu tak mimo jiné proto, že tyto zásady nelze vykládat tak široce, že by soudcům rozhodujícím o vině obviněného, tím spíše rozhodujícím v rámci instančního přezkumu, znemožňovaly činit před meritorním rozhodnutím jakákoliv, byť i dílčí rozhodnutí s vinou obviněného či s řešeným skutkem nějak související. Je např. zcela běžné, že po podání obžaloby rozhoduje o vazbě obviněného stejný soudce, který následně vynáší rozsudek o jeho vině (§ 72 odst. 3 trestního řádu). Podobně je běžné, že jeden senát instančně nadřízeného soudu rozhoduje o stížnosti proti rozhodnutí o vazbě i proti odvolání proti rozhodnutí o vině, aniž by vznikaly pochybnosti o jeho nestrannosti (viz např. usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 11 Tvo 13/2014 ze dne 26. 6. 2014). Stejně tak nesvědčí o podjatosti soudce odvolacího soudu, pokud např. před rozhodnutím o odvolání proti odsuzujícímu rozsudku rozhodoval v téže věci o stížnosti proti usnesení o vrácení věci státnímu zástupci k došetření (viz usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 5 Tvo 151/2000 ze dne 10. 1. 2001). V posledně uvedeném usnesení Nejvyšší soud poukázal na neudržitelné důsledky opačného, široce pojímaného výkladu vyloučení soudce:

"V jakémkoli dřívějším rozhodnutí ve věci musí totiž soudce činit skutkové a právní závěry, které přímo či nepřímo souvisejí s posouzením viny obviněného, aniž by to soudce diskvalifikovalo z možnosti rozhodnout později o vině a trestu téhož obviněného zcela nestranně, nezaujatě a v souladu se zákonem. Vždyť zmíněný argument obviněného ... by znamenal, že po zrušení rozsudku soudu 1. stupně odvolacím soudem by musel ve věci rozhodovat u soudu 1. stupně automaticky vždy jiný soudce, než který vydal původní zrušený rozsudek, neboť v něm soudce nepochybně zaujímal stanovisko k vině obviněného. Takový důsledek je však nepřijatelný a v rozporu se zákonem, který v ustanovení § 262 tr. řádu umožňuje nařídit projednání a rozhodnutí věci v jiném složení senátu soudu 1. stupně jen na podkladě výslovného rozhodnutí odvolacího soudu, jež je přitom rozhodnutím nestandardním a spíše výjimečným."

41. Pokud tedy vrchnímu soudu byly jako instančně nadřízenému předloženy stížnost proti usnesení o zabrání věci a odvolání proti rozsudku o vině, Ústavní soud nevidí důvod, proč by o těchto opravných prostředcích nemohl rozhodovat stejný senát nebo proč by o nich musel - z hlediska práva na zákonného soudce - rozhodovat v určitém pořadí.

42. Lze dodat, že vrchní soud výslovně v usnesení o stížnosti zdůraznil, že nepředjímá rozhodnutí o odvolání stěžovatele proti rozsudku o vině a že tento rozsudek v daném usnesení nijak nehodnotí. To by ostatně s ohledem na povahu přezkoumávaných rozhodnutí platilo, i kdyby to zdůrazněno nebylo. Se stěžovatelem totiž nelze souhlasit, že v důsledku rozhodnutí o stížnosti si vrchní soud již učinil závěr o stěžovatelově vině, neboť k tomu rozhodování o zabrání věci neslouží. K zabrání věci v daném případě došlo podle § 102a trestního zákoníku, v souladu s nímž soud může uložit zabrání části majetku pachateli, který byl uznán vinným dále specifikovanými úmyslnými trestnými činy. Předpokladem rozhodnutí o zabrání věci tedy je, že obviněný již byl shledán vinným, přičemž ve stížnostním řízení instančně nadřízený soud z povahy věci správnost závěrů rozsudku o vině nepřezkoumává (to činí při rozhodování o odvolání, přičemž zde za tímto účelem vrchní soud i doplnil dokazování). Stěžovatel tvrdí, že předpokladem zabrání věci je pravomocné rozhodnutí o vině, ale to ze zákona neplyne, ostatně o zabrání věci je standardně rozhodováno soudem prvního

stupně v úzké návaznosti na v tu dobu obvykle ještě nepravomocný rozsudek o vině či výrokem přímo do takového rozsudku vtěleným.

43. Poukazuje-li pak stěžovatel na samotný postup soudu při rozhodování o odvolání stěžovatele ve veřejném zasedání, tak jak už Nejvyšší soud uvedl, podjatost nelze dovozovat toliko z procesního postupu soudu v dané věci (stěžovatel nadto ani nespecifikuje, co konkrétně chtěl na veřejném zasedání říci a co mu bylo údajně znemožněno).

44. Okolnosti nyní řešené věci tedy nevzbuzují pochybnosti ani o nestrannosti senátu vrchního soudu.

V.3 K námitce proti užití stanoviska Nejvyššího soudu sp. zn. Tpjn 301/2013

45. Soudy při posouzení, zda stěžovatel trestný čin spáchal ve velkém rozsahu, vyšly ze stanoviska Nejvyššího soudu sp. zn. Tpjn 301/2013. Podle stěžovatele tak učinily mechanicky bez zohlednění konkrétních okolností případu, jak stanovisko vyžaduje. Ústavní soud se užitím stanoviska v rozhodovací činnosti soudů opakovaně zabýval, přičemž neshledal, že by bylo ústavně nekonformním (viz např. usnesení I. ÚS 3656/19 ze dne 17. 12. 2019), naopak shledal, že je svým způsobem i žádoucím [srov. nálezy sp. zn. Pl. ÚS 98/20 ze dne 27. 4. 2021 (N 86/105 SbNU 381; 206/2021 Sb.)].

46. Stěžovatel má pravdu, že hodnoty vyplývající ze stanoviska jsou orientační a že vždy může záležet na konkrétních okolnostech věci (tak i cit. nálezy sp. zn. Pl. ÚS 98/20). Ovšem z ústavní stížnosti neplyne, že by soudy nějaké konkrétní okolnosti (snad krom obecných úvah o vnímání drog ve společnosti) při daném posouzení pominuly. Oproti tomu vrchní soud přihlédl i k tomu, že množství kokainu významně přesahovalo kvalifikační hranici velkého rozsahu (bod 92 napadeného usnesení; srov. i vyjádření Nejvyššího soudu k ústavní stížnosti).

V.4 K zbývajícím námitkám

47. Porušení stěžovatelových ústavně zaručených práv Ústavní soud neshledává ani v dalších tvrzených pochybeních obecných soudů, přičemž v podrobnostech lze odkázat na obsah napadených rozhodnutí a dodat následující.

48. Namítá-li stěžovatel opomenuté důkazy v odvolacím řízení, Ústavní soud uvádí, že vrchní soud ve veřejném zasedání dokazování doplnil a následně se stran dotázal, zda mají být provedené ještě nějaké další důkazy, načež stěžovatel - zastoupen obhájcem - uvedl, že nikoliv. Stěžovatel tvrdí, že důkazy může navrhnout ústně i písemně, přičemž v této věci tak učinil již v odvolání. K tomu se ale vrchní soud v napadeném usnesení vyjádřil. Vrchní soud formulace užití v odvolání (kdy jsou jednotlivé argumenty doplněny formulací "důkaz:" s odkazem např. na určitou listinu) nevnímal jako důkazní návrhy v pravém slova smyslu, ochraně práv stěžovatele však bylo učiněno zadost právě tím, že se stěžovatele na případné další důkazní návrhy dotázal. Takovému postupu nelze z ústavního hlediska nic vytknout. Uvedené formulace jsou v praxi používány běžně a zjevně je nelze bez dalšího jako důkazní návrhy v pravém slova smyslu vnímat vždy (tak např. v ústavní stížnosti stěžovatel takto za "důkaz" označuje jednotlivé body či strany napadených rozhodnutí).

49. Jde-li o důkazy v řízení provedené, stěžovatel zpochybňuje zejména použitelnost své výpovědi z přípravného řízení. Při výsleších stěžovatele byl přítomen obhájce (případně v substitučním zastoupení) a stěžovatel svým podpisem stvrdil, že si protokol přečetl a souhlasí s jeho obsahem. Aniž by se pak Ústavní soud vyjadřoval k výkladu § 95 odst. 3 trestního řádu stran toho, zda je přítomnost nezúčastněné osoby nezbytná i při výslechu za přítomnosti obhájce, samotná absence zúčastněné osoby za dané situace není v rozporu s ústavně zaručenými právy obviněného. Na uvedeném nic nemění ani argument, že stěžovatel vypovídal s vidinou dosažení dohody o vině a

trestu. S touto námitkou se soudy zevrubně vypořádaly a nic nespovědí o tom, že by výpověď byla ze stěžovatele vylákána pod lživou záminkou či že by stěžovatel měl důvod vypovídat ve svůj neprospěch nepravdivě (viz bod 61 napadeného usnesení odvolacího soudu). Celkově lze říci, že soudy k výpovědi stěžovatele i dalších obviněných přistupovaly s náležitou péčí a obezřetností, porovnávaly je navzájem i s dalšími provedenými důkazy.

50. Mezi ně patří i fotografie kokainu, v jejichž souvislosti stěžovatel namítá, že soudy neprovedly znalecký posudek, ale vyšly pouze z vyhodnocení informací ze znaleckého posudku v podobě úředního záznamu. Znalecký posudek spočíval v získání dat z mobilních telefonů a Ústavní soud souhlasí s vrchním soudem, že v řízení nebylo nutné provádět důkaz veškerým materiálem z telefonů získaným. Fotografie kokainu byly zařazeny do spisu (prostřednictvím vyhodnocení informací ze znaleckého posudku) a stěžovateli předloženy. Stěžovatel původně ani v hlavním líčení nezpochybňoval, že tyto fotografie pořídil, a netvrdil ani, že byly nějak změněny (s výjimkou metadat). Argument stěžovatele byl následně ten, že jedna várka kokainu byla vyfocena dvakrát. Lze připustit, že důkazní hodnota samotných metadat, prezentovaných jen ve vyhodnocení znaleckého posudku, by mohla být za dané situace oslabena, ale opět - stěžovatel ani v ústavní stížnosti netvrdí, že je snad upravily orgány veřejné moci při vyhodnocení, nýbrž že byla změněna přenosem prostřednictvím komunikačních aplikací, tedy že sice odpovídají metadatům z mobilního telefonu, ty ale nevypovídají nic o okamžiku pořízení fotografie. V ústavní stížnosti ostatně sám stěžovatel vychází z toho, že jde o data vytěžená znalcem. Problém tudíž nespočívá v tom, jakým způsobem byly fotografie vytěženy či v trestním řízení prezentovány, ale pouze v tom, zda lze obecně vycházet z metadat určitých fotografií, pokud teoreticky mohou být změněny přenosem, což je - jak bylo zmíněno - spíše otázka míry důkazní hodnoty takového důkazu nežli jeho použitelnosti. Především pak soudy zdaleka nevyšly jen z metadat, ta byla čistě podpůrným argumentem. Vinu stěžovatele dokládají primárně jiné důkazy. Celkově lze k důkazní situaci uvést, že síla jednotlivých důkazů nebyla dána jen jejich individuálním obsahem, nýbrž i vzájemnou provázaností. Závěry soudů z nich vyvozené jsou dostatečně odůvodněné, přesvědčivé a logické.

51. Stěžovatel také opakuje námitku z odvolacího řízení, že znalecký posudek nebyl ve spise založen, aniž by dostatečně reagoval na vypořádání této námitky vrchním soudem. Posudek každopádně byl označen za samostatnou přílohu žaloby a stěžovatel netvrdí, že by se přístupu k němu (ke krabici s diskem, na který znalec umístil jednotlivá data z telefonů) domáhal a byl mu odepřen. Nic takového neplyne ani ze spisu.

VI. Závěr

52. Z uvedených důvodů Ústavní soud ústavní stížnost podle § 82 odst. 1 zákona o Ústavním soudu zamítl.

Další články:

- [Trestní odpovědnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Oběť trestného činu](#)
- [Dohoda o vině a trestu](#)
- [Zajištění nároku poškozeného](#)
- [Práva obviněného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vydání příkazu k dodání do výkonu trestu](#)
- [Neoprávněná činnost pro cizí moc](#)
- [Kvalifikace skutku](#)
- [Odnětí věci rozhodujícímu soudci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)

- [Náhradní trest](#)
- [Výkon trestu](#)